

БІЛІМ БЕРУ ПЛАТФОРМАЛАРЫ АРҚЫЛЫ ОҚЫТУ ПРОЦЕСІН БАСҚАРУ

Рамазанова Сымбат Сагынғалиевна

symbat.ramazanova@mail.ru

«7M01311- Білім берудегі менеджмент ББ 1курс(бейіндік)»магистранты

Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті,

Атырау қ, Қазақстан Республикасы

Ғылыми жетекшісі, PhD, профессор - Кинжибаева Ф.Б

Қазіргі таңда білім беру саласында цифрлық технологиялардың рөлі артып, оқыту процесін тиімді басқару үшін түрлі онлайн платформалар кеңінен қолданылуда. Әсіресе, бастауыш сынып оқушылары үшін білім беру платформалары оқу материалдарын түсінікті әрі қызықты етіп жеткізудің маңызды құралына айналды.

Бастауыш сынып оқушыларының оқу әрекеті көбіне ойын арқылы, көрнекілікке сүйеніп жүзеге асатындықтан, цифрлық платформалар баланың қызығушылығын арттырып, оқу процесін интерактивті әрі тиімді етеді. Сонымен қатар, мұғалімдерге оқушылардың үлгерімін бақылауға, кері байланыс орнатуға және жекелендірілген оқыту әдістерін қолдануға мүмкіндік береді.

Бұл мақалада бастауыш сынып оқушыларына арналған білім беру платформаларының маңыздылығы, олардың оқыту процесін басқарудағы рөлі және тиімді қолдану жолдары қарастырылады. Бастауыш сынып оқушылары үшін білім алудың алғашқы кезеңдері өте маңызды, өйткені дәл осы кезеңде олардың оқу дағдылары қалыптасып, қызығушылығы артады. Бүгінде дәстүрлі оқыту әдістерімен қатар, цифрлық технологиялар да білім беру процесіне белсенді түрде енгізілуде. Осы орайда, білім беру платформалары оқу процесін ұйымдастыру мен басқарудың тиімді құралына айналып отыр.

Білім беру платформалары арқылы мұғалімдер оқушыларға оқу материалдарын қызықты әрі қолжетімді түрде ұсына алады, сабақтарды интерактивті етіп ұйымдастырып, оқушылардың үлгерімін үнемі бақылап отыруға мүмкіндік алады. Сонымен қатар, бұл платформалар оқушылардың өз бетімен білім алуына, шығармашылық қабілеттерін дамытуға және оқу процесіне белсенді қатысуына жағдай жасайды.

Бұл мақалада бастауыш сынып оқушыларын оқытуда білім беру платформаларын пайдалану мүмкіндіктері қарастырылады. Сондай-ақ, олардың оқу процесін басқарудағы тиімділігі, артықшылықтары мен кемшіліктері талданады.

Білім беру платформалары – оқытушылар мен оқушылар арасындағы өзара әрекеттестікті жеңілдететін, оқу материалдарын жүйелеуге және оқу процесін тиімді ұйымдастыруға көмектесетін сандық құралдар. Олар білім сапасын арттыруға, оқушылардың оқу процесіне деген қызығушылығын оятуға мүмкіндік береді. Білім беру платформаларының маңызы

Қазіргі заманғы білім беру жүйесінде цифрлық технологиялар маңызды рөл атқарады. Соның ішінде білім беру платформалары оқыту процесін ұйымдастырудың, басқарудың және оңтайландырудың тиімді құралына айналды. Бұл платформалар дәстүрлі оқыту әдістерін толықтырып қана қоймай, оқушыларға білім алудың жаңа мүмкіндіктерін ұсынады.

1. Қолжетімділік және икемділік

Білім беру платформалары географиялық орналасуға тәуелсіз түрде оқу мүмкіндігін береді. Оқушылар кез келген уақытта, өздеріне ыңғайлы жерде оқу материалдарын меңгере алады. Бұл әсіресе қашықтан оқыту жүйесінде аса маңызды.

2. Жекелендірілген оқыту

Оқу платформалары әр оқушының білім деңгейіне, оқу қарқынына және қажеттіліктеріне қарай бейімделе алады. Бұл мұғалімдерге оқушылардың үлгерімін бақылауға, жеке оқу траекториясын жасауға мүмкіндік береді.

3. Интерактивтілік және қызығушылықты арттыру

Цифрлық платформалар мультимедиялық элементтерді (бейне, анимация, ойындар, тесттер) қолданып, оқыту процесін тартымды әрі қызықты етеді. Бұл бастауыш сынып оқушылары үшін ерекше маңызды, себебі олар көрнекі және ойын арқылы үйренуге бейім.

4. Уақыт пен ресурсты үнемдеу

Оқулықтар мен қағаз жүзіндегі тапсырмаларға қарағанда, электронды платформалар оқу материалдарын жаңартуды жеңілдетеді. Мұғалімдер дайын тапсырмалар мен бағалау құралдарын қолдану арқылы уақытын тиімді ұйымдастыра алады.

5. Үлгерімді бақылау және талдау

Білім беру платформалары оқушылардың оқу жетістіктерін жүйелі түрде бақылауға және талдауға мүмкіндік береді. Автоматты бағалау жүйесі арқылы оқушылардың әлсіз тұстарын анықтап, дер кезінде көмек көрсетуге болады.

6. Мұғалім мен ата-ананың өзара байланысын нығайту

Кейбір платформаларда ата-аналар оқушының үлгерімін қадағалап, мұғаліммен байланыс орната алады. Бұл оқушының білім алу процесіне ата-ананы да белсенді қатыстыруға көмектеседі. Қорытындылай келгенде, білім беру платформалары заманауи оқыту жүйесінің ажырамас бөлігіне айналды. Олар оқу процесін жеңілдетіп қана қоймай, білім алушылардың өз бетімен дамуына, ақпаратты тереңірек меңгеруіне ықпал етеді. Сондықтан мұғалімдер мен оқушылар үшін осындай платформаларды тиімді пайдалану – сапалы білім берудің басты шарттарының бірі.

Бастауыш сыныптардағы оқытудың ерекшеліктері

Бастауыш сынып оқушыларының жас ерекшеліктеріне байланысты оқыту процесінде көрнекілік, ойын элементтері және интерактивті әдістер маңызды рөл атқарады. Білім беру

платформалары балалардың визуалды және интерактивті материалдар арқылы білім алуына жағдай жасайды. Сонымен қатар, мұндай платформалар арқылы әр оқушының оқу деңгейіне қарай жеке тәсіл қолдануға болады.

Білім беру платформаларын пайдалану әдістері

1. Мультимедиялық материалдар қолдану – бейне, аудио және анимация арқылы оқыту.

2. Геймификация – ойын элементтерін қосу арқылы оқушылардың қызығушылығын арттыру.

3. Жеке оқыту траекториясын жасау – оқушылардың қабілеттеріне қарай жеке оқу жоспарын құру.

4. Автоматтандырылған бағалау жүйесін қолдану – оқушылардың білімін объективті түрде бағалауға мүмкіндік беру.

5. Онлайн кері байланыс беру – оқытушы мен оқушы арасындағы өзара әрекеттестікті күшейту.

Бастауыш сынып – баланың білім алуындағы ең маңызды кезеңдердің бірі. Дәл осы кезеңде оқушылардың оқу дағдылары қалыптасып, танымдық қабілеттері дамиды, білім алуға деген қызығушылығы артады. Сондықтан бастауыш сыныптардағы оқыту ерекшеліктерін ескере отырып, тиімді әдістерді қолдану – сапалы білім берудің негізгі шарты.

1. Жас ерекшеліктеріне сай оқыту

Бастауыш сынып оқушылары көрнекілікке, ойын арқылы үйренуге бейім келеді. Сондықтан сабақ барысында суреттер, сызбалар, анимациялар, интерактивті тапсырмалар кеңінен қолданылады. Сондай-ақ, оқушылардың есте сақтау, зейін қою қабілеттері әлі толық дамымағандықтан, материал қысқа әрі түсінікті болуы керек.

2. Ойын арқылы оқыту

Балалар табиғатынан ойынға құмар келеді, сондықтан бастауыш сыныптарда ойын элементтерін қолдану олардың қызығушылығын арттырады. Дидактикалық ойындар, рөлдік ойындар, логикалық тапсырмалар оқушылардың білімді жеңіл әрі тез меңгеруіне ықпал етеді.

3. Қызығушылықты арттыру және мотивация

Бастауыш сынып оқушылары үшін оқу процесінің қызықты болуы өте маңызды. Мұғалімдер сабақ барысында түрлі әдістерді (ертегілер, жұмбақтар, комикстер, интерактивті тапсырмалар) қолданып, оқушылардың белсенділігін арттыруы қажет.

4. Интерактивті және көрнекі әдістерді қолдану

Бастауыш сынып оқушылары материалды көрнекі құралдар арқылы жақсы қабылдайды. Сондықтан сабақ барысында видеосабақтар, презентациялар, интерактивті тақтамен жұмыс, тәжірибелік тапсырмалар кеңінен қолданылады.

5. Жекелендірілген оқыту

Әр баланың оқу қарқыны әртүрлі болғандықтан, бастауыш сыныптарда жекелендірілген оқыту әдістерін қолдану маңызды. Мұғалім әр оқушының мүмкіндіктерін ескере отырып, қосымша қолдау көрсетіп, қабілеттерін дамытуға ықпал етуі қажет.

6. Қысқа әрі мазмұнды тапсырмалар беру

Кішкентай балалар ұзақ уақыт бойы бір тапсырманы орындауға қиындық көреді. Сондықтан тапсырмалар қысқа, мазмұнды және тартымды болуы тиіс.

7. Бағалау және кері байланыс беру

Бастауыш сынып оқушыларын бағалау кезінде олардың жеке жетістіктерін ескеру маңызды. Бағалау мотивация беретіндей, баланың өзіне деген сенімін арттыратындай болуы қажет. Кері байланыс кезінде тек қателерді көрсетіп қана қоймай, баланың жетістігін де атап өту маңызды.

8. Құндылықтар мен тәрбиені қатар беру

Бастауыш сынып оқыту тек білім берумен шектелмей, оқушыларға адами құндылықтарды, мәдениет пен әдепті үйретуге бағытталуы қажет. Сабақ барысында баланың жауапкершілігі, өз бетімен ойлау дағдысы мен тәртібі қалыптасады.

Бастауыш сыныптарда қолдануға болатын платформалар

Бастауыш сынып оқушылары үшін келесі платформалар кеңінен қолданылады:

- BilimLand – қазақстандық білім беру платформасы, түрлі пәндер бойынша интерактивті материалдар ұсынады.
- Google Classroom – мұғалімдер мен оқушылар арасында тиімді байланыс орнатуға мүмкіндік береді.
- Khan Academy – әлемдік деңгейдегі интерактивті сабақтарды қамтиды.
- LearningApps – білімді бекітуге арналған интерактивті тапсырмалар құрастыруға көмектеседі.

Қазіргі таңда бастауыш сынып оқушылары үшін білім беру процесін қызықты әрі тиімді ұйымдастыруға көмектесетін түрлі онлайн платформалар бар. Бұл платформалар мұғалімдерге оқу материалдарын дайындауға, оқушылардың үлгерімін бақылауға, сабақтарды ойын түрінде өткізуге мүмкіндік береді.

1. Bilimland

Мазмұны: Қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде анимациялық сабақтар, интерактивті тапсырмалар, тесттер.

Артықшылықтары:

- Қазақстандық мектеп бағдарламасына сәйкес келеді;
- Көрнекі құралдар мен видеосабақтар бар;
- Мұғалімдер мен оқушылар үшін қолжетімді.

2. Daryn Online

Мазмұны: Бастауыш сыныптарға арналған бейнесабақтар, тесттер, жаттығулар.

Артықшылықтары:

- Қолдануға ыңғайлы интерфейс;
- Оқушылар білімін тексеруге арналған тесттер бар;
- Қазақстандық білім беру стандарттарына сәйкес.

3. LearningApps

Мазмұны: Интерактивті тапсырмалар жасауға арналған платформа (жұптастыру, сұрыптау, сәйкестендіру ойындары).

Артықшылықтары:

- Ойын арқылы оқытуға мүмкіндік береді;
- Мұғалімдер өз тапсырмаларын құра алады;
- Оқушылар үшін қызықты әрі қолжетімді.

4. Kahoot!

Мазмұны: Викториналар, тесттер, сауалнамалар жасауға арналған интерактивті платформа.

Артықшылықтары:

- Сабақ барысында жарыс элементтерін енгізуге болады;
- Оқушылар белсенділігін арттырады;
- Онлайн және офлайн режимде қолдануға болады.

5. Quizizz

Мазмұны: Интерактивті викториналар, тесттер, сұрақ-жауап форматындағы ойындар.

Артықшылықтары:

- Мұғалім дайын тесттерді пайдалана алады немесе өзі жасай алады;
- Оқушылардың үлгерімін бақылауға көмектеседі;
- Үй тапсырмасы ретінде беруге болады.

6. Code.org

Мазмұны: Оқушыларға бағдарламалау негіздерін үйретуге арналған платформа.

Артықшылықтары:

- Балалар үшін қарапайым әрі қызықты тапсырмалар;
- Логикалық ойлауды дамытады;
- Интерактивті ойындар мен тапсырмалар бар.

7. Google Classroom

Мазмұны: Онлайн сабақтар ұйымдастыру, тапсырмалар беру, кері байланыс жасау.
Артықшылықтары:

- Мұғалімдер мен оқушылар арасындағы байланыс жақсарады;
- Үй тапсырмаларын онлайн беруге болады;
- Google Docs, Google Forms, YouTube секілді басқа платформалармен интеграцияланады.

Қорытындылай келгенде, бастауыш сыныптарда оқытуды қызықты әрі тиімді ету үшін білім беру платформаларын дұрыс таңдау маңызды. Мұғалімдер осы платформаларды қолдану арқылы оқушылардың мотивациясын арттырып, олардың білім алу процесін жеңілдетуге көмектесе алады.

Оқыту процесін басқарудың тиімділігі

Білім беру платформаларын пайдалану оқытушылар үшін де, оқушылар үшін де бірқатар артықшылықтар береді:

- Оқушылардың жеке қабілеттерін ескере отырып, сараланған оқыту жүргізу мүмкіндігі;

- Мұғалімнің жұмысын жеңілдету және оқыту процесін автоматтандыру;
- Оқушылардың оқу материалдарын жақсы меңгеруі;
- Оқу процесінің қашықтан басқарылуы және икемді болуы.
- Білім беру процесін дұрыс басқару – оқушылардың білім сапасын арттыруға, олардың оқу жетістіктерін жақсартуға және мұғалімнің жұмысын жеңілдетуге көмектесетін маңызды фактор. Заманауи технологиялар мен цифрлық платформаларды қолдану оқыту процесін тиімді ұйымдастыруға мүмкіндік береді.

- 1. Оқу үдерісін жоспарлау және құрылымдау

- Тиімді басқару оқу үдерісін жүйелі жоспарлаудан басталады. Сабақтардың нақты құрылымы, оқу мақсаттары мен күтілетін нәтижелер белгіленсе, білім беру процесі әлдеқайда тиімді болады. Мұғалімдер сабақ жоспарын алдын ала дайындап, цифрлық платформалар арқылы оны ұйымдастыра алады.

- 2. Цифрлық технологияларды қолдану

- Қазіргі заманғы білім беру платформалары (Google Classroom, Bilimland, Kahoot!, Quizizz) мұғалімдерге оқу материалдарын дайындауға, оқушылардың үлгерімін бақылауға және кері байланыс беруге көмектеседі. Бұл оқыту процесінің тиімділігін арттырады.

- 3. Жекелендірілген оқыту

- Оқушылардың оқу қабілеті әртүрлі болғандықтан, әр балаға жеке тәсіл қажет. Мұғалімдер оқушылардың білім деңгейін ескере отырып, оларға лайықты тапсырмалар беріп, қосымша қолдау көрсеткен жағдайда, оқу нәтижелері жақсарады.

- 4. Уақытты тиімді пайдалану

- Оқыту процесін дұрыс басқару арқылы уақыт үнемделеді. Мұғалімдер дайын материалдарды, автоматтандырылған бағалау жүйелерін және электронды журналдарды қолдану арқылы өз уақытын тиімді ұйымдастыра алады.

- 5. Оқушылардың белсенділігін арттыру

- Оқыту процесін дұрыс басқару оқушылардың оқу мотивациясын арттырады. Интерактивті сабақтар, ойын элементтері мен топтық жұмыс оқушыларды қызықтырады, оларды білім алуға ынталандырады.

- 6. Кері байланыс пен бағалау жүйесін жетілдіру

- Тиімді басқару кері байланыс жүйесін жақсартуға көмектеседі. Мұғалімдер оқушылардың жетістіктерін уақытылы бағалап, олардың біліміндегі олқылықтарды түзетуге мүмкіндік алады. Бұл оқу сапасын арттыруға ықпал етеді.

- 7. Оқу процесінің икемділігі

- Онлайн білім беру платформалары мен қашықтан оқыту құралдары мұғалімдерге оқу процесін икемді түрде ұйымдастыруға мүмкіндік береді. Бұл оқушыларға өз қарқынымен оқуға, өз бетінше ізденуге жағдай жасайды.

- Қорытынды

- Оқыту процесін тиімді басқару – оқу сапасын арттырудың басты шарты. Заманауи технологияларды пайдалану, оқушылардың қажеттіліктерін ескеру және уақытты дұрыс ұйымдастыру арқылы мұғалімдер білім беру процесін барынша тиімді ете алады.

Қорыта келгенде, білім беру платформалары бастауыш сыныптарда оқыту процесін басқарудың тиімді құралы болып табылады. Олар оқыту сапасын жақсартуға, оқушылардың белсенділігін арттыруға және мұғалімдердің жұмысын жеңілдетуге мүмкіндік береді. Сондықтан, білім беру саласында цифрлық технологияларды кеңінен енгізу – заман талабы. Білім беру платформалары арқылы оқыту процесін басқару – заманауи білім жүйесінің маңызды бөлігі. Оқытудағы жаңа технологияларды қолдану мұғалімдерге сабақтарды тиімді жоспарлауға, оқушылардың білімін дер кезінде бағалауға және оқу материалдарын қызықты әрі қолжетімді етіп ұсынуға көмектеседі.

Бастауыш сыныптарда интерактивті платформаларды пайдалану оқушылардың оқу мотивациясын арттырып, оларды білім алуға ынталандырады. Сонымен қатар, мұндай платформалар жекелендірілген оқытуға мүмкіндік беріп, әр баланың өз қарқынымен білім алуына жағдай жасайды.

Оқыту процесін тиімді басқару уақытты үнемдеуге, мұғалімнің жұмыс жүктемесін азайтуға және оқу сапасын жақсартуға ықпал етеді. Сондықтан білім беру жүйесінде цифрлық технологияларды белсенді енгізу – қазіргі заман талабы. Осылайша, дәстүрлі оқыту мен заманауи платформалардың үйлесімі оқушылардың жан-жақты дамуына ықпал етіп, сапалы білім алуға мүмкіндік береді. Білім беру платформалары арқылы оқыту процесін басқару – заманауи білім жүйесіндегі ең тиімді тәсілдердің бірі. Цифрлық технологиялар мен онлайн ресурстарды қолдану арқылы мұғалімдер оқыту процесін оңтайландырып, оқушылардың білім алуына жаңа мүмкіндіктер аша алады.

Бастауыш сыныптарда білім беру платформаларын пайдалану сабақтарды қызықты, интерактивті әрі түсінікті етеді. Бұл балалардың оқу мотивациясын арттырып, өз бетімен білім алу дағдыларын дамытуға көмектеседі. Сонымен қатар, мұғалімдер мен ата-аналарға оқушылардың үлгерімін бақылауға, дер кезінде түзету жұмыстарын жүргізуге мүмкіндік береді.

Оқыту процесін тиімді басқару – білім сапасын арттырудың маңызды факторы. Дұрыс таңдалған білім беру платформалары мұғалімнің жұмысын жеңілдетіп қана қоймай, оқушыларға сапалы әрі заманауи білім алуға жағдай жасайды. Сондықтан цифрлық технологияларды оқу жүйесіне белсенді түрде енгізу – болашақ білім берудің негізі болып табылады.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. Әбенев, Е. (2020). Цифрлық білім беру: теориясы мен тәжірибесі. Алматы: Ғылым баспасы.
2. Құлжабаева, Л. (2021). Қашықтан оқыту және білім беру платформалары. Нұр- Сұлтан: Білім баспасы.
3. ҚР Білім және ғылым министрлігі. (2022). Қазақстандағы цифрлық білім беру жүйесінің дамуы: нормативтік-құқықтық база.
4. Жанпейісова, М. (2021). Интерактивті оқыту әдістері және олардың тиімділігі. Алматы: Білім баспасы.
5. Оразақынова, Н. (2022). Қашықтықтан оқытудың заманауи әдістері. Нұр-Сұлтан: Ұлттық білім академиясы.
6. ҚР Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі

министрлігі. (2023). Қазақстандағы цифрлық трансформация және білім беру жүйесі.